Ч. 217. (716) Львів, пятниця дня 28. вересня 1917 Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот.
На провінції 12 сот.
В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границею:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В інших державах	44 фр.

Львів, 27. вересня 1917.

Записали ся в нашій історії і врили ся в нашу память ті хвилі, коли в слід за успокоюючою відповідю, яку президент мінїстрів гр. Штірк, дав голові Загальної Української Ради що до причин і предмету посулуваня польських політиків Білїнського і Бобжинського у пок. цісаря — слідувало оголошене акту про відокремлене Галичини.

Ся остання подія була важким ударом для української політики, вона потрясла всім нашим політичним житєм, спричинила переворот і заставила українське представництво шукати нових доріг, нових способів для оборони українського народу в Австрії.

Про силу того удару свідчити муть на все слова заступника президента З. У. Ради переслані тодїшньому президентови Дрови Костеви Левицькому, у яких сказано:

„Як довго був хоч промінь надії, що я можу мої обовязки сповняти в оборону тих, що мене вибрали, я витревав на становищи, не зважаючи на трудности і стан мого здоровля. Нині наповнює мене непохитне переконане, що я і ціла З. У. Рада є зайвні".

Погром, який потерпіла українська політика репрезентована і ведена З. У. Радою, силу удару, який нанесено Українцям актом з 5. падолиста зрозуміли всі і оцінили його належно.

Тому то уступаюча Загальна Українська Рада рішила в своїм передсмертнім заповіті звернутись до української суспільности з закликом, щоби в ту тяжку хвилю зберегла холодну кров і зрілу розвагу, щоби в мужеській відповіди на тяжкі удари та гіркі розчарованя сконсолїдована в один однолїтний національний табор — перевела найбільше здисциплїновану загально-національну орґанізацію всіх своїх активних сил, і придержуючи ся незмінно дотеперішних витичних лїній засадничої політичної орієнтації — в змаганю до здійсненя своїх практичних потреб і осягненя національно політичних цілий, оперла ся о свої власні сили, оцінюючи кождочасне положене твердо після реальних фактів і відносин фактичних сил".

Зовнішним видимим знаком і висідом того погрому була конечність розвязаня і зліквідуваня З. У. Ради, яка втратила всякий кредит і рацію істнованя. Дальшою консеквенцією було зложене президіяльних мандатів в обох українських клюбах.

Був се одинокий і конечний акт демонстрації супроти правительства і перед світом.

Ось такі події і настрої супроводжали народини новотвореної формації українського парляментарного заступництва. В грізну хвилю створили наші посли „Українську Парляментарну Репрезентацію", а керму збитого з дороги судна української політики зложено тоді в руки сідо главого ветерана Ю. Романчука.

Посол Романчук під натиском всіх сторонництв і всіх відтінків не відказав ся від тяжкого обовязку.

Станув на чолі У. П. Р. — щоби українське судно вести далі крізь розбурхані филї подій і пристрастий.

Посол Романчук обіняв провід У. П. Р. з тим застереженєм, що вести-ме його до часу скликаня Ради державної або до оконечного проясненя справи відокремленя Галичини.

Найважнійшим завданєм У. П. Репрезентації і взагалї української політики було в першій мірі усунути або бодай спинити лихі наслідки акту з 5 падолиста 1916 і політики, що до того довела.

Чи У. П. Репрезентація і як виповнила те завданя, не місце і не пора тут говорити. Яку підмогу стрічало українське парляментарне представництво з боку української суспільности і одної части української преси, не треба й згадувати. Хто, якими середниками і в чию користь воював систематично і пляново проти українських послів і проти голови У. П. Репрезентації — не треба теж довго розводитись. Тепер кождий день впевняє нас, що українська суспільність по хвилевій дезорієнтації, приходить до пізнаваня правди і тверезої оцінки недавних подій.

Та мимо того посол Романчук — по мисли свого застереженя — зложив свій мандат до розпорядимости загалу українських послів, а Українська Парляментарна Репрезентація доконала на днях вибору нової президії. Головно вибрано посла Дра Евгена Петрушевича, а заступниками Дра Лева Бачинського і Дра Евгена Левицького.

Такий вибір українська суспільність приймає певно з відрадою. На чолї української політики стає чоловік, який правістю характеру і рішучістю дає запоруку, що не поведе нас в переулки, який утвердить ділами правду, що українська політика вимагає простих доріг і ясних середників.

Нова президія найде певно у всіх своїх співтоваришів щирих співробітників, а у українського населеня найде моральну підмогу і повне довіря.

Тож і надіймось, що український нарід в сі тяжкі дні мати-ме до свого заступництва поважне і сильне тіло, яке дає не сама тільки статутова форма, а разом з нею й повне згармонізоване усіх складників — в праці для народної будучности!...

НАТАЛІЯ РОМАНОВИЧ-ТКАЧЕНКО.

Під ясним блакитним небом...

(Уривки з подорожних записок).

7. червня 1916 р.

Безконечний шлях... Лани, горби, яри, ліси й знов лани широкі, безмежні.. Веть ся вузьким пасмом то вигинаючись, то гублячись десь у долині, той мій шлях, яким хто зна відколи вже й іду все наперед.

Теплий радісний червневий ранок... Так тихо й радісно над ланами золотими, тихо й радісно в лісі густо-зеленім... любо затишно в ярках, шовковою травицею вкритих. На горбах високих так вільно-просторо — полетіти б над панорамою привабною, що ген-ген розстелила ся.

Відчуваю сю радісну красу, затишок, простір — так би й поринути в них душею, особливо після пригод останніх днів: ціла доба без сна в тісненькім ваґоні військово-полевої зелїзниці серед незнакомих людий — від К на до Ш ка, потім в Ш-ку нічліг в призначеній мені комендантом „офіцирській кватирі" — маленькій непривітній комірці без замків; а раном ся страшна хвиля, коли той самий комендант, віддаючи мій документ, дивив ся то на мене, то на мою фотоґрафію при документі — правда дуже лиху „моментальну" — і бурмотів: „Да єто совсем не ви, єто совсем другоє лицо", хвиля за якою могло послїдувати де-що не дуже приємне; потім ся „комендантська підвода" (спасибі, що хоч така була), яка везла мене від Ш-ка до К ця цілу днину, та ще й переночувати довело ся на ній у полі.

І тепер не вабить мене сей безконечний шлях, що пасмом вузьким веть ся, біжить все наперед. Навпаки починаю боятя ся, що не покінчить ся він ніколи для мене. Аж коли нарешті далеко з-за обрію, з-за лісів виринають не виразні зариси будівель, ціла моя істота споминає ся надією на спочинок.

Почуваю, що се місто К-ць вирисовуєть ся в далині. А се значить і кінець поки-що моїм блуканям і шуканям. Я ж їдучи з К. на галицький фронт до свого відділу через Волинь, мала на меті вишукувати в тій місцевости дітий-сиріт, утворювати для них захоронки на місці або відвозити в зад і взагалі зясовувати потребу допомоги дітям. І ось весь час, їдучи селами й місточками я збірала потрібні відомости від священиків, адмін страції селян... Далі-ж углубляти ся на Волинь не випадало мені. Мій шлях від К-ця йшов на В-ль, а звідти просто до Збаража до свого відділу.

Мальовничий, ориґінальний серед чарівної долини розкинутий К ль, він зробивсь вже „задом-тилом", як чула я від своїх спутників в ваґоні полевої зелїзниці. Саме в сих днях бої були, а до боїв під К цем, в двох верстах були позиції.

Якось непомітно сього. Тихе, чисте, затишне передмісте... зігнуті жіночі постаті на городах... коло білих хатин чепурних — веселі діти. Парк величний, спокійний. Довга улиця, обсажена деревами, приводить до міста, що в долині розкинуло ся. Тут, в центрі — базар, рундуки, обліплені салдатами й жидами, накопичення будівель, сміте й бруд. І зараз же, тровн вгору стародавні з кляснчними чистими лініями церкви й будинки. На усіх сих більших будівлях, навіть на брамі церковній величезні плякати з червоним хрестом, писані червоними буквами.

Лазарети.. передові відділи... „питательні пункти"... А ґімназії, семинарії, школи ріжні десь попереносили ся зі сих своїх будівель зі свого рідного міста. Десь тиняють ся по світах.

Коливають ся хрести червоні над старовинними будинками. Коливаєть ся чорно-жовтий прапор над резиденцією етапного команданта, біля якої ціла площа занята возами й кіньми — треба ж що-хвилі підвод для подорожних офіцирів, сестер. І наче в самому воздусї носить ся сей горячковий передфронтовий рух.

Довгою улицею, яка через все місто йде, маширують військові части; ось тягнеть ся довжезний ряд возів, нападованих казанами балїями, ваннами, ліжками та иньшим майном якогось лазарету або відділу, який до позиції сунеть ся. — Назустріч ціла низка санітарних двуколок з раненими. А ось вози з сїном, там з напеченим хлїбом. — Далї гремить стукотить артилерія. — А он свіжа рота з піснею йде. За ним гуде, реве сердитий грузовик... Рух, гуркіт, метушня, співи: вчорашні позиції — сьогоднішний „тил".

Ожило, ще кілька день тому порожне, приборкане місто; що день більше людий в ньому, більше метушні й галасу.

Тільки парк величний — він все такий самий спокійний, таємничо-привабливий і мовчазний, як і за старих мирних часів, як і за недавних „позицій". Так само величний і спокійний і замок королеви Бони, який ще так недавно бачив ворогів майже під стінами своїми, чув гуркіт гармат.

В справі мира.

Нові пропозиції Папи.

РОТЕРДАМ. Англійський дневник „Daily Telegraph“ і італійські часописи доносять: Оповіщене відповіди осередних держав папою наступить разом з новими й несподіваними пропозиціями Ватикану. В Ватикані думають, що мир буде заключений ще перед новим роком.

Папа вдоволений відповідю осередних держав.

„Osservatore Romano“, офіціяльний орґан Ватикану, доносить: Відповіди осередних держав допускають виміну думок між воюючими державами, а такого саме висліду бажав Папа, якого цілию було покласти основи переговорів. Також що до територіяльних питань є відповіль осередних держав, по думці згаданого висше папського орґану, доволі ясна, бо в ній заявляють тіж держави засадничу згоду з ініціятивою Папи.

Мирова комісія.

ВІДЕНЬ. Посол Найман і тов. поставили в Палаті послів отсе внесене про вибір комісії в ціли попертя мирової акції: Головна комісія німецького парляменту приняла недавно ясне рішене в справі мира. Заходить конечна потреба, щоб також австрійські народи мали спромогу через своїх послів заняти як найскорше становище в сій дуже важній справі і з доцільною енерґією співділати в як найскоршім заключеню мира. Тому вносимо вибрати комісію з 52 членів, яка би заняла ся питанем, яким способом австрійський парлямент може причинити ся до як найскоршого заключеня мира.

В Софії говорять про близькі мирові переговори.

БУДАПЕШТ. „Az Est“ доносить з Софії: Тутешні політичні круги вдоволені відповідю Австро Угорщини й Німеччини. Кілька визначних осіб заявили кореспондентови „Az Est“, що ноти осередних держав не лишають нічого до бажаня. В софійських політичних кругах говорять про близькі мирові переговори. Ті поголоски є в звязи зі зїздом німецького цісаря з болгарським королем та Енвера паші з начальним вождом Жековом.

Росія за миром.

БЕРЛІН. Як доносить „Vossische Ztg.“ з Льондону, французькі правительственні круги приготовані на те, що Росія буде в короткім часі внаслідок положеня краю приневолена домагати ся від коаліції заключеня загального мира або заключити окремий мир. Відносини для коаліції безнадійні.

Відповідь Болгарії на папськУ ноту.

СОФІЯ. (Ткб.). У відповіди на папську ноту король звертає увагу на зазив до мира виданий в грудни 1916 року враз з союзниками. До сеї пори, як і перед тим, король і його правительство безнастанно силкують ся забезпечити єдність болгарського народу і звернути Болгарії добродійства мира. Кожде предложене, що відносить ся до зменшеня оружних сил і до обовязкових мирових судів підопре з всякою енерґією і о скільки воно не спротивить ся життєвим інтересам болгарського народу й його едности. Болгарія не має причини не бажати, щоби ненависть, яка ділить народи, була усунена опертим на взаїмнім порозуміню і умірковаяім миром. Король ствержує, що його наміри згоджують ся з волею св. Столиці, і бажає з цілого серця, щоби велике діло підприняте Папою увінчало ся світлим триумфом.

Голосованя проти війни.

ЖЕНЕВА. „Petit Journal“ доносить з Петрограду: Втрата фронту над Двиною спричинила новий ультимат Ради робітників і жовнірів до правительства. Рада стремить до того, щоби відбуло ся голосоване народу і армії против дальшого провадження війни. Тільки великий успіх союзників на всіх фронтах міг би спасти положене в Росії.

Анґлія і Франція не заключать окремого мира.

ПЕТРОГРАД. На засіданю виконуючого виділу Ради робітників і жовнірів міністер війни заявив, що правительство одержало формальне запевнене, що Анґлія і Франція не заключать окремого мира.

Аскіт про відповідь осередних держав.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.). До „Telegraph“ доносять з Льондону: Аскіт буде говорити дня 27. с. м. в Leeds, а Бонар Льов на другий тиждень в Менчестер в справі відповіди осередних держав на папську ноту.

Українці у президента міністрів.

Пресове бюро Української Парляментарної Репрезентації оповіщує: В неділю дня 23. с. м. явили ся на запрошене у президента міністрів відпоручники УПР. заступник голови Др Евген Петрушевич та посли Др Евген Левицький і Др Станислав Дністрянський, щоби перед отворенем Ради державної вислухати заяву президента міністрів. Міністер президент заповів програмову бесіду в імени правительства, якою розпічнеть ся нова часть сесії. Заступники українського народу представили передовсім сумне економічне положене, в яке Галичина Східна попала в наслідок воєнних подій і домагали ся особливо здержаня реквізицій, які в цілім краю, а особливо у відбитих частях на всій довжині між Станиславовом і Тернополем стали для зубожілого населення невиносимі.

Що до політичних зглядів домагали ся заступники українського народу в Галичині основної зміни пануючої там системи, причім вказано на переслідуване української мови і на деспоноване до адміністраційних орґанів живел ворожих українському народови.

Проф. Дністрянський вказав передовсім на хиби на поли шкільництва. Президент міністрів Др. Зайдлер запевняв депутацію, що теперішнє правительство прихильно настроєне до українського народу, чого дало вислів покликанєм поважного українського ученого Дра Горбачевського до коронної Ради.

Президент міністрів обіцяв, що докладно прослідить предложені жаданя і зажаленя.

З У. П. Репрезентації.

Під проводом заступника голови УПР. посла Дра Евгена Петрушевича відбуло ся дня 25. с. м. нове засідане УПР, на якім обговорено основно відносини на відбитих просторах Східної Галичини. Принято теж одноцушно до відома звіт про конференцію яку Президія відбула в минулу неділю з президентом міністрів дром Зайдлером. З черги доконано вибір нової президії УПР. Президентом вибрано посла Дра Евгена Петрушевича а заступниками Дра Левка Бачинського та Дра Евгена Левицького. До парляментарної комісії делеґовано віцепрезидента палати послів п. Юліяна Романчука, Дра Костя Левицького і п. Василя Стефаника.

Дня 26 с. м. відбували ся дальше наради УПР, яких предметом було вясоване і очеркнене становища, яке УПР. має заняти супроти теперішнього правительства.

На бесідників в буджетовій дебаті вибрано дра Евгена Петрушевича і Дра Евгена Левицького.

Війна.

Конець жіночого баталіону смерти.

КОПЕНГАҐА. Бюро Райтера доносить за „Русскою Волею“: „Жіночий баталіон смерти“, що мав боротись на російськім фронті, скінчив соромно. Жінки побились до крови, причім проводову мало що не убито. Для привернення ладу треба було вислати цілий полк жовнірів. Баталіон розвязано, а 250 жінок приділено до инших жіночих полків. Инші відослано домів.

Заява Гінденбурґа.

БЕРЛІН. (Ткб.) Супроти зовсім ложних тверджень, приписуваних непокликаними чинниками Гінденбурґови і Людендорфови, Гінденбурґ з великої головної кватири в повній згоді з управою держави оголосив заяву, що Німеччина економічно і військово зоружена до дальшої борби і побіди.

Частинна демобілізація в Росії.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб) Дневник „День“ доносить, що тимчасове правительство постановило в засаді частинну демобілізацію. Кляси віку літ 40 до 43 мають бути звільнені.

Бомбардоване Льондону.

ЛЬОНДОН. Передучера вечером ворожі летуни перелетіли над частю міста і кинули бомби. В хвили появи летунів улиці були майже зовсім пусті, а рух завмер. Внаслідок того число жертв було мале. Очевидно заведено також воздушні борби між самолетами.

ЛЬОНДОН. (Урядово). Огонь оборонних гармат зігнав ґрупу атакуючих самолетів, котрі передучера вечером наближили ся до Льондону. Тільки один, а може два самолета передістали ся через оборонну лінію. Після дотеперішних донесень згинуло 15 осіб. Зранених є 70. Шкода матеріяльна незначна.

---

10. червня.

І вже в самому К. раптово пляни мої міняють ся. — Виспавшись по людськи, в чистій комнаті, одпочивши від невигід останних днів і виходивши по місті та набравшись свіжих відомостий (була у голови, у священиків, в штабі дивізії), я змірковала, що шлях мені зараз не на В., не до З. стелить ся; мушу далі в глиб, на П. їхати, по слідам боїв. Там же бій були отсе недавно... може ж там бідує населеня і діти...

Беру, за допомогою міського голови, більменш можливий екіпаж — трусита ся на командантській підводі не було вже сили моїх і їду другого дня по полудни з сього затишного мальовничого міста, сотасреного — здавалося б — для тихого радісного життя. Виїхала довгою улицею, що через ціле місто йде, в бік протилежний В—ю, на північний схід. Раптом чую знайомі вибухи і підвожу голову: високо в небі ледви помітною цятанкою видніє літак, а коло нього веть ся білий димок. Так се ніби пригадка людям, які готові забути за „позиції“, коли вони не в двох кроках, і які може лаштують ся вгаїздити ся так в своїм затишнім куточку, ніби й війни нема, — щасливі, що одсунула ся вона від їх сели.

За кілька хвилин зникає літак в небесній блакиті — залізний птах зі смертовбійчим заряпем. — За кілька хвилин місто лишаєть ся за спиною моєю і я опиняю ся серед хвилястих лісистих шовкових горбів з одного боку і золотих лавів з другого.

І тут в сій зеленій шовковій долині, любовно опоясаній мальовничими горбами, в долині, над якою так лагідно розстелило ся чисте блакитне небо і ні один згук не порушує урочистої тиші, впадаю в настрій, якиі кілька разів доводило ся вже навіть тут, на фронті, переживати, коли хочеть ся гукнути: „де ж тее лихо? печалі ті? вороги?“ Не вірить ся, що тут під тим самим лагідним небом, на тих самих ланах бої були, „позиції“, і що взагалі сі позиції ще десь істнують.

І наче-б то для скріпленя у маловірних сеї захитаної віри, раптом: чую віддалений вже вистріл, вибухи. Знов літак.

Та не звертаю уваги, — дивлю ся все вперед.

Але переді мною щось дивне.. щось таке дивне суне шляхом, заливаючи його і далеко розкинувшись вздовж. — Лихо моє, що погано бачу і мушу чекати, поки не наблизить ся се дивовижне явище. Щось таке сіре котить ся мені назустріч — якась величезна лава суне на мене..

Аж ось бачу вже: се ціла армія наколесників, всі сірі, всі в куряві, пригнувшись, зливають ся з сірим шляхом.

— Що се? — відвожу ся здивована (ще у-перше бачу таке військо) і запитую візника. А в думці: „може се вже нахід?“.

— „Маневри“ — відповідає візник. — Але сідайте сестро, сідайте — гукає він, ледви стримуючи коні.

Се була хвила одна: щось шарпнуло, мене відкинуло назад і раптом скажено поскакали коні, перелякавшись дивного видовиська. — Не встигла я ще гаразд перелякати ся, не встигла передчути небезпеку, як опинила ся в рівчаку, здивована і приголомшена.

(Дальше буде.)

Державна Рада.

ВІДЕНЬ (Ткб.) 26. вересня. По промові міністра скарбу заявив пос. Др **Заградпік**, що не можна брати Чехам за зле те, що вони втратили довіре до Відня. Чехи бажають також мира, але не такого, який би їх віддавав в кайдани. Прикро, що Папа забув про Чехів, згадуючи про Поляків та покликуючи ірляндських епископів. Чехи стоять на становищи **самостійної чеської держави**.

П. Др **Сильвестер** полемізує з виводами п. Заградніка та дивує ся, як католицький священик здобув ся на слова, звернені проти Папи, подиляє оптимізм президента, а вкінци звертає ся до всіх партій, щоб всі в Австрії зрозуміли, що мусять погодити ся.

П. Др **Адлер** взиває Чехів і Німців до згоди. Канцлер і ґр. Черніп повинні в справі мира промовляти такими словами, яких за границею не могли би фальшиво розуміти.

П. **Лукашевич** заявляє, що буковинські Українці стоять при цісарю й вітчині, одначе домагає ся, щоби держава сповнила свій обовязок супроти українського народу.

П. **Стапінський** займає ся справою польських леґіонів та каже, що з 300 міліонів корон, призначених на звенщене нужди спричиненої війною, тільки 8 міліонів ужито в Галичині а там найбільша біда. В будуччині Поляки будуть іти з поневоленими. Тепер будуть голосувати проти буджету.

НОВИНКИ.

— **Польська декляраціія в У. Ц. Раді.** З Копенгаґи доносять: В присутности понад 220 членів відбуло ся 18. серпня засідане Укр. Центр, Ради в Київі. Іменем Поляків промовив Рудницький (демократична централя) так: Сто літ страшної неволі, сто літ кервавої борби пережив польський нарід і з ним польська демократія. З молоком наших материй виссали ми любов до свободи (оплески,) длятого цілим серцем розуміємо нарід, що йде тепер до тої пробуджуючої ся свободи (живі оплески) Ще перед покликанем народних меншостий прийшли ми до Центральної Ради і сказали: „хочемо з Вами працювати“. Може прийде ще пережити Україні тяжкі хвилі. Нехай Україна знає, що коли їй буде тяжко, ми, Польська демократич-Централя, а з нами ціла демократія будемо разом з нею. Бесідник закінчив окликом по польськи: Нехай живе український нарід, нехай живе велика, вільна Україна! (Бурливі оплески).

Бесіду виголосив п. Рудніцький по українськи.

— **Чеське віче в Київі.** В Київі відбуло ся знов численне чеське віче, на котрім промовляв професор Масарик. На віче зібрало ся богато полонених Чехів та добровольців, ранених в часі останних боїв. Професор Масарик в дуже горячій промові зазначив ролю Чехів в теперішній світовій війні і накликував до енерґічної борби з Німцями.

— **До Січий і Соколів в краю.** Руханкове стрілецьке Товариство „Сокіл-Батько“ взиває всі Товариства, щоби списали шкоди, які потерпіли в наслідок війни, дали потвердити виказ шкід місцевому громадському Урядови і на основі сего вносили прошеня до ц. к. Намісництва як Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини до Секції I о підмогу на віднову Товариства.

Підписує голова і писар або хтось з членів чи членець, коли тамті два неприсутні. Подання вільні від стемпля. Для скоршого полагодженя належить безпосередно звертати ся до Експозитури Краєвої Централї в даним окрузі. Коли Експозитури недалеко віддалені, найдогіднійше було би зі списом шкід, потверджених Урядом громадським, устно передавати ті прошеня.

Письмо треба на почті поручати. — Управа „Сокола Батька“, Львів, ул. Руська 20

— **Як се пояснити?** „Głos nauczycielstwa ludowego“ — орґан „Союза польського народного учительства в чч. 8—9 з р. 1917, представляючи в статі „Walka o dodatek drożyźnia-ny“ акцію депутації учительства до Виділу краєвого в дни 3. серпня с. р. між иншим підносить слідуюче: „Згадуючи про депутацію, годі поминути мовчки повне нетакту поведене українського члена Виділу краєвого п. Кивелюка. Панови тому, знаному з галасливих виступів в соймі краєвім в часі обструкції, **не подобав ся тенор промов членів депутації, уявнений в словах огірченя і розчарованя** — то й непарляментарним муркотінєм силкував ся він виявити своє невдоволене. Одержав однак відправу з місця від віцепрезеса Союза тов. Смуліковського, а учительство не забуде того пана, не уміючого гідно станути на становиску репрезентанта автономічної власти краєвої і нездібного оцінити по людськи грозу положеня учительства народного. — Ів. Огр—ий.

— **Нарешті.** Краківський „Il. Kurjer Codzienny (ч. 266) доносить: Протягом сього року помер бл. п. Весоловський, лектор українських часописий в пресовім бюрі міністерства заграничних справ, а посаду по нім обняв п. Темницький. Посол Вітик з комітетом віденських українських робітників виступив проти того, заявляючи, що посада пресового референта в правительстві не дасть ся погодити з соціялістичним становищем. Відповідно до того коміте[т] повідомив і п. Темницького і заряди инших соціялістичних партий в Австрії, що не уважає дальше п. Темницького презесом екзекутиви.

— **Для львівських швачок.** Маґістрат міста Львова оголосив конкурс на три стипендії по 858 корон з запомогової фундації пок. дра Антонія Роіцкого для бідних швачок христіянської віри, без ріжниці народности. Першеньство при наданю стипендії будуть мати дівчата швачки, роджені у Львові або в польськім Королівстві. Они будуть уділені тим швачкам, що заробляють на житє лиш іглою, ведуть ся морально, а моральне їх поведене буде посьвідчене через дотичного пароха і поліцію (зглядно громадський уряд), та через власттителя робітні або через стоваришене праці жінок у Львові. Стипендія надає ся лиш раз на один рік, але отримавші її можуть і в будуче подаватись о се. Роздане відбуде ся через льосоване в міській раді в дни 31. січня 1918 р. Подання, заосмотрені належними документами, треба вносити до маґістрату найдальше до 30. падолиста 1917 р: Просьби без належних документів або пізнійше внесені не будуть узгляднені. — Подаємо сю вістку до відома наших швачок або кравчих, що є родом зі Львова (хоч би мешкали де инде), щоби пробували щастя. Протекції не треба, бож рішає жереб, — а може як раз повелось би якій бідній дівчині.

— **Военний анонс.** В черновецькій „Allgemeine Ztg“ знаходимо такий анонс: Прошу о зворот урядженя, одежі, біля і паперів, що зникли з судового будинку в Чернівцях. Хто собі позичив ті річи, зволить звернути за високою грошевою винагородою. Ручу за сталу дискрецію. — Директор канцелярії Фіяля.

— **Сухомлінов засуджений на досмертну вязницю.** З Петрограду доносять: Трибунал признав бувшого міністра війни Сухомлінова винним зради стану, зломаня довіря і обманства та засудив його на досмертну вязницю. Жінку Сухомлінова увільнено,

— **Від чого згинув льорд Кіченер?** „Lokalanzeiger“ доносить з Гаґи; Льондонські часописи оголошують заяву посла Coopera, котрий каже, що кружляк Hampshive, на котрім подорожував льорд Кіченер, як висланець анґлійського правительства до Росії, уляг катастрофі внаслідок вибуху пекольної машини. Машину мали підложити німецькі аґенти під покладом в сусідстві корабельної їдальні.

— **Літературне відкритє в Варшаві і в Кракові** зробив военний ґеольоґ проф. Др М. Фрідріхден, який на припорученє триґонометричного відділу поміру краю досліджував занятї области сходу. В університетській бібліотеці в Варшаві знайшов він рідкий оказ „Вістник товариства дослідників Волиня“. Так само знайшов він в тій бібліотеці незнаний в Німеччині атляс: „Про висліди західної експедиції в в цїли висушеня поліських болот. Йому удало ся набути працю про басейн Дніпра, а також цілком незнаний в Німеччині ні атляс поселенчої ґеоґрафії азійської Росії що появив ся на весні 1914 року. В краківській академії знаходить ся дуже рідка карта ґеольоґічна Волиня (Париж 1880) в двох примірниках. В деяких відділах ґеольоґічного атлясу Галичини знайдено досі недосяжні тексти. У Львові придбано на польській мові писані ґеольоґічні праці з военних областий.

— **До ВП. Духовенства і письменників!** Виділ Товариства св. Ап. Павла видав був весною сего року відозву до Всеч. Клиру, просячи о присилку матеріялів пригожих для наших людових видань Бажані були всякі праці, хосенні і актуальні для теперішних відносин народа, а вже особливо були би в сю хвилю пожадані повістки з народного житя, котрі мали би темою релігійно моральні і горожанські чесноти, та змогли би поволи гоїти в народі завдані війною моральні рани. На жаль наш поклик остав ся без успіху. А тимчасом нарід допрошує ся всюди і жаждає духовного кріплючого корму! Тому звертаємо ся ще раз до Всечестних Отців як і світських Письменників та просимо, щоби зволили взяти ся до таких праць і нам надсилати. Річи можуть бути оріґінальні або переводи чи й перерібки, — розуміє ся з приміненем до житя народа. За приняті праці признасть виділ відповідні ремунерації. Надіємо ся, що ся нова просьба чей не остане без успіху. У нас же між Духовними і світськими тільки свіжих мужів і знатоків народа, що змоглиби гарні поставити річи, — а з другого боку страшний час завдав народови тяжкі рани, котрі потребують скорого гоєня. Тож спішіть Братя і поможіть нам до сповненя нашої задачі. — У Львві дня 27 вересня 1917. — За виділ Товариства св. Ап, Павла: о. Александер Стефанович, о. Евген Мовціпович.

ПОМЕРЛИ.

О. Зено Сіминович, гр. кат. парох в Гостові, пов, Товмацького, помер дня 26, червня с. р. в часї розбійчого відвороту російських військ на удар серця. В. й. п.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 28 вересня 1917.

Нині: 28. вересня гр.-кат. Никити муч., римо-кат. Вячеслава.

Завтра: 29. вересня гр.-кат. Евфимії муч., римо-кат. Мих. Арх.

○ **З Академічної Громади.** Сходини членів відбудуть ся 29. IX. о год. 3 по полудни. — Виділ.

○ **Друга українська народна школа** в Перемишли буде отворена 2. жовтня на Засаню при ул. св. Івана 42, в домі Братства св. Николая; удержувати її буде Кружок Укр. Педаґоґічного Товариства. Старшина взиває українське населене Засяня і поблизьких предмість, щоби вписало громадно свої діти до сеї рідної школи. Отвираємо на разі першу і другу клясу. Вписи відбудуть ся в понеділок 1. жовтня від години 8—12 і 3—6. Наука зачинає ся 2. жовтня о 8. год. рано. Дозвіл шкільних властий запевнений. 2—3

○ **Отворене** жіночої учительської семинарії з українською викладовою мовою в Перемишли (зглядно поки що семинарійного курсу) відбудеть ся в понеділок 1. жовтня. Старшина Кружка Українського Педаґоґічного Товариства, узгляднюючи загальне бажане, отвирає поки що семинарійний курс з обсягом наукового матеріялу і року. Дозвіл міністерства на основане семинарії прийде ще протягом осени. Курс буде вести п. Олена Бережницька, учителька тутешного ліцея, в льокали ліцея (Татарська 4) в ранних і пополудневих годинах при помочи учителів і учительок ліцея, ґімназії і державної семинарії. Оплату за науку означить ся пізнійше (відповідно до числа кандидаток). Для замісцевих поручає ся уміщеня в Дівочім Інститутї, Інтернаті СС. Василіянок; евентуально можна буде для більшого числа кандидаток заснувати власну бурсу. Вписи будуть відбувати ся 20. і 30. вересня і 1. жовтня рано, а вступний іспит відбудеть ся в понед. 1. жовтня по полудни від год. 3—6 в льокали ліцея. Кандидатки мусять мати укінчений 15 рік житя і що найменше укінчену III. клясу виділової школи. Предложити треба при вписі: метрику, свідоцтво здоровля або свідоцтво фізичного уздібненя, виставлене урядовим лікарем, і послідні шкільні свідоцтва. 2—3

Димісія українського президента міністрів.

СТОКГОЛЬМ (УБ.). Покликаний на місце бувшого президента міністрів Винниченка президент Українського Ґенерального Секретаріяту Дмитро Дорошенко зложив тимчасовому правительству в Петрограді свою димісію.

Як причину свого наміреного уступленя зазначив уступаючий президент міністрів невідповідний склад нового Секретаріяту, при котрого утвореню він не брав участи.

Він вказав при тім на обставину, що максималістична ґрупа українських соціялістів в Українській Центральній Раді в Київі висказала ся проти нього.

Дорошенко підніс, що бувший президент Українського Ґенерального Секретаріяту Винниченко тішить ся загальною симпатією і що трудностям, які повстали, можна найкрасше запобігти через нове покликане Винниченка на чоло українського правительства.

Винниченко займає в Ґенеральнім Секретаріяті Дорошенка уряд секретаря публичних робіт.

Українські установчі збори в Київі.

СТОКГОЛЬМ. (У. Б.) Укр. Центр. Рада рішила в можливо найкоротшім часї скликати Установчі Збори України і предложити їм статут автономії України в федеративній злуці з Росією. Працї окремої комісії Ради над сформулованем статута державної орґанізації України зближають ся вже до кінця. Українські Установчі Збори мають відбути ся перед загальною російською конституантою, щоби сій останній предложити до затвердженя ухвалену вже конституцію краю.

З австрійського звідомленя.

З дня 28. вересня.

В ґрупі військ ґен. Боровевича зістрілено три ворожі літаки.

В области Токале дістали ся гірські слежі поза ворожий фронт, висадили там дві зелізничі стації, знищили богато маґазинів і без втрат вернули з полоненими назад.

Шеф Ґенерального Штабу.

З головної німецької кватири.

З дня 27. вересня.

Східний фронт:

Коло Динабурґа, на озером Нароч, на південний захід від Луцька як і на частинах карпатського фронту на румунській рівнинї і над долішним Дунаєм відживає огонь.

Македонський фронт:

Ніяких значних подій.

Західний фронт:

Битва в Фляндрії шаліла вчера від рана до пізної ночи; в малих потичках продовжалась вона до рана.

Випробована четверта армія встояла знов проти анґлійського наступу; успіх здобули всі німецькі відділи, які дали ворогови забрати ще менше землї, як 20 вересня. Небувалий огонь барабанний супроводив наступи. Поза стіною пороху й диму поступала анґлійська піхота вперед між Mangelaares і Holebcka, супроводжена панцирними автомобілями. Наступаючого по обох боках Langemarck ворога відперто огнем і в рукопашній борбі. В околиці на сході від St. Julien аж до дороги Menin-Ypern вдалось Анґлійцям вдерти ся в нашу оборонну стрефу на 1 км. глибоко; велись там цїлий день завзяті, змінні бої.

Через переставлене своєї артилерії старав ся неприятель наступи наших резерв повздержати. Неприятеля відкинено в кількох місцях. Особливо уперті бої вели ся при дорозї на захід від Zonnebeke і коло Gheluvelt. Село остало в наших руках.

Дальше на південь заломились анґлійські наступи аж до каналу Comines-Ypern. Що найменше 12 дивізій кинено там на фронт. Одначе вони не рушили постійности нашої оборони.

Острілюванє Остенди в ночи з 25. на 26. вересня спричинило крім шкід в домах також жертви в людях. 14 Бельґійців там убито, 25 тяжко ранено.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Реклямації вільні від почтової оплати. Рукописї приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цїлім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. Звідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстрілевим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Др. Осип Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.